

Woningbouw radicaal anders organiseren

Leven in een inspirerende omgeving

Tekst: **Marthijn Laterveer, Jord Neuteboom**

Er is een groot tekort aan woningen. Veel mensen wonen in een huis dat niet (meer) past bij hun levenssituatie. Meer van hetzelfde bouwen lost niets op. Daarom werkt LOC samen met transitie manager Jord Neuteboom aan een vernieuwend voorstel voor de bouw van woningen. Waar niet alleen ouderen, maar iedereen zich thuis kan voelen.

We zien aan alle kanten dat de bestaande systemen en manieren van organiseren hun grens hebben bereikt. Het loopt vast. De vraagstukken waar we voor staan kunnen we niet oplossen door meer van hetzelfde te gaan doen. Dan worden de doemscenario's die we vaak horen waar: te weinig personeel, tekort aan geld, mensen die geen of onvoldoende hulp krijgen, mensen die alleen thuis zitten te vereenzamen.

In Nederland wonen steeds meer mensen die op leeftijd zijn. Die ontwikkeling zet zich de komende decennia versneld door. Senioren wonen veelal in hun eigen huis en krijgen daar zorg en ondersteuning zodra dat nodig

is. Als zij het echt niet meer redden thuis komt het verpleeghuis in beeld. We staan aan de vooravond van een periode waarin we veel extra woningen voor ouderen en nieuwe verpleeghuizen gaan bouwen. Het is nu het moment om het radicaal anders te organiseren. Zodat we niet alleen voldoende volume aan woningen krijgen, maar ook plaatsen waar senioren met plezier kunnen leven. Die toekomstbestendig zijn. Dat vraagt om integrale oplossingen. Daar willen wij graag ons steentje aan bijdragen.

Anders bouwen

Bij het bouwen van woningen moeten we niet starten bij het gebouw, maar bij de mensen en hun behoeften. Met als uitgangspunt dat ieder mens een waardig leven moet kunnen leiden. En waardevolle relaties kan onderhouden met wie hem of haar dierbaar zijn. Daarbij moet het mogelijk zijn dat mensen activiteiten kunnen doen

“Start niet bij het gebouw, maar bij de mensen en hun behoeften”

De woonomgeving is aantrekkelijk, nodigt uit tot ontmoeting. Er zijn zingevende activiteiten, mogelijkheden om te werken en te bewegen.

die zij fijn vinden en die iets bijdragen. Dat geeft hun leven zin. Ook als zij lichamelijke of geestelijke beperkingen ervaren.

Als we op deze manier bij de behoeften van mensen starten, dan heeft dat gevolgen voor de woningen die we bouwen. Mensen uit de buurt of het dorp hebben vanaf het prille begin invloed op de bouw van nieuwe woningen, de inrichting van de buurt en de gewenste voorzieningen. Omdat iedere buurt anders is kan er geen sprake zijn van een blauwdruk. Het vraagt ook om een andere rol van de overheid. Namelijk stimuleren, helpen en aansluiten bij wat mensen belangrijk vinden.

Anders samenleven

We willen werken aan wijken waar verschillende bevolkingsgroepen door elkaar wonen: jong en oud, met en zonder zorg, met en zonder verstandelijke beperking, mobiel en minder mobiel, rijk en arm. De mensen vormen met elkaar een leefgemeenschap. Zij helpen elkaar, bekommeren zich om elkaar, er is wederkerigheid en zij kunnen hun eigen waarden naleven. Zij voelen zich onderdeel van de gemeenschap. Door de menselijke maat voelen zij zich betrokken en gewaardeerd. De woonomgeving is aantrekkelijk en nodigt uit tot ontmoeting. Er zijn zingevende activiteiten, mogelijkhe-

den om te werken en te bewegen. De gebruikte techniek sluit aan bij wat mensen graag willen.

Waar mensen het onderling niet kunnen oplossen is er hulp vanuit de overheid. Die hulp is steeds op maat, laagdrempelig, zonder schotten en afgestemd op wat mensen nodig hebben. Soms gericht op een persoon die hulp nodig heeft, soms op ondersteuning van de mensen eromheen. En soms op de leefgemeenschap als geheel. Zorg en ondersteuning zijn voor ieder mens anders. Steeds is het gesprek wat iemand nodig heeft om zijn leven vanuit zijn eigen waarden te kunnen leven. Hulp is niet pas beschikbaar wanneer iemand 'iets heeft'. Maar ook om te helpen je gezond te blijven voelen.

Duurzaam en flexibel

De woningen en de woonomgeving zijn duurzaam, flexibel en geschikt voor verschillende levensfasen. De gebruikte materialen zijn te recyclen. De gemeenschap wekt minimaal net zoveel energie op als dat er wordt verbruikt. De woningen en woonomgeving zijn voorbereid op klimaatverandering. Waar mogelijk komen eten en drinken uit de buurt.

Kortom: we willen buurten en dorpen realiseren die in alle opzichten duurzaam zijn. Samen met de mensen uit

de wijk, maar ook met woningcorporaties, bouwbedrijven, overheden, zorgorganisaties en bedrijfsleven willen we werken aan integrale oplossingen. Waarbij alle domeinen van het leven tellen, ieder mens van waarde is en we leefgemeenschappen creëren die prettig om te leven zijn.

Proeftuinen

Deze nieuwe manier van denken over bouwen kost veel denkwerk en doorzettingsvermogen. Er zijn wel voorbeelden waar bijvoorbeeld de domeinen wonen en zorg samenwerken. Of waar jong en oud door elkaar wonen. Maar écht integraal kijken hoe we buurten en gebouwen kunnen realiseren die in alle opzichten duurzaam zijn, is er (nagenoeg) nog niet. En tegelijkertijd is dat wel hard nodig om de problemen van onze tijd op te lossen. Daarom werkt LOC samen met Jord Neuteboom een voorstel

“Mensen in alle diversiteit vormen samen een leefgemeenschap”

uit hoe we dat in de praktijk kunnen gaan brengen. We willen dat doen door een aantal proeftuinen in te richten waar we ideeën in praktijk kunnen brengen.

Meedenken?

We beseffen dat dat geen makkelijke opgave is. Anders dan we gewend zijn. Het vraagt om nieuwe manieren van samenwerken tussen mensen, organisaties en overheden. We zoeken mensen die daar hun steentje aan willen bijdragen. Door hun kennis in te brengen of door zelf als proeftuin te willen fungeren. Waarbij steeds het uitgangspunt is dat de mensen om wie het gaat bepalend zijn bij wat er gebeurt.

Over een paar maanden zullen we de balans opmaken of de proeftuinen haalbaar zijn. Dat zal mede afhangen van de vraag of we voldoende financiën kunnen vinden.

Wil je meedenken? Neem dan contact op met de Vraagbaak: vraagbaak@loc.nl of 030 284 32 00.

Marthijn Laterveer is coördinator LOC Waardevolle zorg. Jord Neuteboom is transitie manager en eigenaar van adviespraktijk Viatore.

Mensen helpen elkaar,
bekommeren zich om elkaar,
er is wederkerigheid.